

Aistė Kisarauskaitė

GALERININKAI ATRANDA LIETUVOS FOTOGRAFIKUS

Jau prieš dvejus metus vykusioje ART VILNIUS meno mugėje dėmesį patraukė džiuginantis reiškinys, kai Lietuvos menininkus pristato užsienio galerijos. „Pagaliau“, - pasakiau sau. Šį kartą atkreipiau dėmesį (ir ne aš viena) į malonų Vokietijos Greifswaldo mieste įsikūrusios „Galerie STP“ šeimininką, puikiai kalbantį rusiškai ir pristatantį nemažai lietuvių fotografų – A. Griškevičių, J. Deltuaitę, A. Valiaugą. Taigi, tiesiog ėmiau ir pasmalsavau, garsiai išsakydama visus tuo metu kirbėjusius klausimus, o dr. Peteris Korschake į juos maloniai šypsodamasis atsakė.

Iš pradžių ir klausimas apie pradžią: Jūsų „Galerie STP“ pristato nemažai Lietuvos fotografų, o kaip viskas prasidėjo, koks buvo tas pirmasis postūmis?

Pagrindinė mano galerijos kryptis – Rytų Europos fotografija. Aš apgalvotai pasirinkau šią siaurą nišą. Gal todėl, kad pats esu fotografas, supratau, kad šioje srityje Vokietijoje mažai kas yra žinoma, gal tik keli patys garsiausi vardai. Šią kryptį pasirinkau, vieną kitą fotografą jau pažinodamas iš bendrų projektų. Pradėjau dairytis, kas dar vyksta įdomaus, kokius menininkus galėčiau parodyti. Pats studijavau Sankt Peterburge, tad ryšius su kai kuriais menininkais palaikiau ne vienus metus: turbūt įprasta, kad galerija pradeda dirbti su tais, kuriuos gerai pažįsta. Apie Lietuvos ar Latvijos fotografus beveik nieko nežinojau, todėl iš pradžių dairiausi internete: kokios naujos kryptys, kokie autoriai dabar laikomi gerais ir įdomiais, kas publikuojama. Taip ir atradau Artūrą Valiaugą. Dažniausiai elgiuosi paprastai – imu ir skambinu fotografui, atvirai domiuosi, ar jis norėtų bendradarbiauti, ar domina galimybė eksponuoti savo darbus Vokietijoje, gal norėtų atvažiuoti – daugiau sužinoti apie galeriją. Taip padariau ir šį sykį. Nuostabu, kad su Artūru iš karto radome bendrą kalbą. Netrukus galerijoje atidarėme ir jo darbų parodą. Taip atsirado pirmieji ryšiai su Jūsų fotografais. Greitai atvažiavo Eglė Deltuaitė, su ja pradėjome intensyviai svarstyti, kokius lietuvių autorius ateityje dar būtų galima pristatyti. Šiais metais eksponavau Algio Griškevičiaus fotografijas, greitai atsidarys Joanos Deltuaitės paroda. Manau, kad tai – labai įdomūs menininkai, turintys savitą stilių ir originalią raišką. Rengiuosi rodyti jų darbus ne tik savo galerijoje, bet ir mugėse, skelbti straipsnius žurnaluose, nes tai kelia didelį susidomėjimą. Šie vardai yra visai nežinomi Vokietijoje, jos fotografija gerokai skiriasi nuo Lietuvos fotografijos, todėl manau, kad tokios parodos žiūrovams turėtų būti įdomios.

Šiek tiek daugiau papasakokite apie savo galeriją.

„Galerie STP“ iš tiesų yra labai jauna – įsteigta tik pernai gegužę. Kas šešios savaitės rengiame naujas ekspozicijas, planuoju kartą metuose pristatyti ir žinomiausių Vokietijos, Amerikos bei kitų šalių menininkų darbus.

Tikiuosi ne tik atkreipti žiūrovų dėmesį į Rytus, bet ir organizuoti žymių fotografų parodas. Rengdamas ekspoziciją stengiuosi pažinti ir patį autorių, nes kuo labiau jį suprantu, tuo geriau galiu pristatyti publikai, dėl tos pačios priežasties primygtinai kviečiu menininkus apsilankyti Vokietijoje, asmeniškai dalyvauti savo parodos atidaryme. Žinau, kad dabar daroma kitaip – Vokietijoje dažniausiai ryšiai užmezgami su galerija, kuri atstovauja ją dominantiems autoriams, parodai rengti iš jos gaunami darbai, su menininku per daug ir nekontaktuojant. Tikiu, kad tiesioginis bendravimas su menininku perspektyvesnis, man patinka šis kiek senoviškas bendravimo stilius, todėl ir ateityje ketinu jo laikytis.

Tada ir pakalbėkime apie tą ateitį...

Galerija turi apibrėžtą pristatomų menininkų ratą, negaliu eksponuoti vien tik Lietuvos menininkus ar vien tik latvius, kiekvienas galerininkas renkasi, kas jam atrodo įdomu, perspektyvu ar tiesiog artima jo suvokimui. Aš taip pat turiu savo įsivaizdavimą, kas bus įdomu žiūrovui, kas jam gali patikti iš Rytų Europos fotografijos. Turiu pasigirti, kad sekasi tikrai gerai: mūsų darbais labai domimasi, jie parduodami galerijoje ir kitur. Per tokį trumpą laiką jaunai galerijai tai – tikrai nuostabūs rezultatai, jei taip ir toliau seksis ateityje, būsiu labai laimingas.

Algis Griškevičius. Trofėjai, 2002

Kaip renkatės, kas Jus domina?

Ieškodamas naujų autorių pirmiausia jų darbuose ieškau emocinio užtaiso. Kartais vakarietiška fotografija man atrodo tiesiog negyva, nors techninis atlikimas dažniausiai būna aukščiausio lygio. Tai, ko nerandu ten (jausmų, emocijų), randu Rytų Europos šalių menininkų darbuose, kas mane labai džiugina. Tai nereiškia, kad mane domina tik spalvota ar tik nespalsvota fotografija, tik naujos ar senos technikos ir pan. Man svarbiausia, kad fotografija būtų įtaigi, veiktų mane ir žiūrovą.

Kaip jaučiatės šioje mugėje, kokie įspūdžiai?

Pirmiausia daro įspūdį, kad šiame renginyje viskas yra aukščiausio lygio. Labai džiaugiuosi, kad galerija turi daug erdvės ekspozicijai, paprastai mugėse stendai būna nedideli, todėl čia galime visai kitaip pristatyti galeriją ir jos autorius. Dar labai malonu, kad lankytojai suinteresuoti – domisi, klausinėja, kuo taip pat skiriamės nuo kitų. Pasakodamas, atsakinėdamas į klausimus galiu geriau atskleisti menininkų idėjas, juos pristatyti. Užmezgame labai daug naujų ryšių, kas visuomet

Algis Griškevičius. Užtemimas, 2009

būna svarbu bet kokioje mugėje, kaip ir naujos idėjos. Taip pat būtina užmegzti santykius su kitomis galerijomis, pavyzdžiui, taip atradau jų pristatomus menininkus iš Baltarusijos, kurie man labai patiko, todėl esu labai patenkintas, kad čia atvykau.

Kas Jums iš čia, mugėje, pristatomų menininkų įsiminė, nebūtinai iš fotografų, gal tapytojai ar skulptoriai?

Man buvo įdomu, kad jaučiamas nespalsvotos fotografijos atgimimas, dar nežinau, ar tai – tik mugės, ar visos Lietuvos fotomenininkų tendencija, nes Vokietijoje vyrauja spalvota fotografija. Žinoma, čia pristatomi ir vyresnės kartos autoriai, tokia fotografija buvo būdinga visam tam laikmečiui, tačiau eksponuojami ir analogine technika dirbančių jaunų menininkų darbai. Žavi dar ir tai, kad labai daug naujų vardų, man tikrai smalsu pamatyti, ką daro ne tik fotomenininkai, bet ir tapytojai ar pan. Sukaupę informaciją perduosiu savo kolegoms, juolab kad mūsų galerija yra po vienu stogu su kita, tapybos galerija. Partneriai taip pat labai norėjo atvažiuoti, todėl turėsime puikią galimybę papasakoti jiems daug naujų įdomių dalykų.

Tiesa, turiu pasakyti ir kita: nors džiugina, kad mugėje labai daug jaunų žmonių, tačiau potencialių klientų tikrai yra kiek mažoka. Gaila, nes čia yra vieta, kur puikių ir vertingų meno kūrinių galima įsigyti už gerą kainą, tikrai mažesnę nei, tarkime, Vokietijoje. Rengėjai turėtų daugiau pritraukti kolekcininkų, žmonių, galinčių pirkti. Reikia rašyti jiems, kviešti, informuoti, kad čia yra puiki mugė, nes truputį apmaudu, kad tokiame renginyje apsilankė per mažai pirkėjų. Čia – ne kritika, gal viskas dar ateityje...

Ar pavyko pajusti Vilniaus gatvės atmosferą?

Lankausi jau antrą kartą, pirmą kartą buvau Vilniuje su asmeniniu projektu, tada turėjau dar mažiau laiko pabūti mieste, viską apžiūrėti: šiek tiek dalyvavau bendroje ekskursijoje ir vakare truputį pasivaikščiojom po senamiestį. Mane labai žavi, kad čia žmonės tokie atviri, sėdi gatvėse ir švenčia. Jaučiasi, kad vasara yra tai, ko visi ilgai laukė, ir dabar ja mėgaujasi. Gatvėse linksma, džiugi atmosfera, mielai viso to truputį pasiimčiau namo: vokiečiai vis dirba, dirba ir kartais užmiršta, kad galima tiesiog švęsti su draugais bei artimaisiais. Toks man pasirodė Vilnius.